

Missionarii an sacramenta sæcularibus ministrare possint. Vide *verb.* Missiones, *num.* 25, 26.

Quodnam sit missionariorum munus, *num.* 27 ad 30.

MITRA.

Mitræ pœna quid sit. Vide *verb.* Pœna, *art.* 2, *n.* 19.

MOLENDINUM, MOLITOR (V, 931).

Molendinum mensæ episcopalis non comprehenditur sub prohibitione facta à communitate populo de non adeundo nisi ad molendina communitatis. Vide *verb.* Molendinum, Molitor, *n.* 1.

Alia circa molendinum, et molituram ad exemptionem ecclesiasticorum, regularium et monialium spectantia, *n.* 2 ad 19, ubi plures sacræ congregationis immunitatum resolutiones afferuntur.

MOLLITIES.

Vide *verb.* Luxuria, *n.* 33.

MONACHUS (V, 933).

Unde monachi nomen, et varia monachorum genera, quæ exponuntur. Vide *verb.* Monachus, *num.* 1 ad 7.

Vitæ monasticæ progressus et regulæ, *num.* 8 ad 12.

Monachi a primæva institutione laici, et subinde sacerdotio initiati fuerunt, *num.* 13.

Quanta in reipublicam a monachis maneat utilitas, *num.* 14.

Instituta monastica quæ sint, et unde originem ducant, *num.* 15 ad 29.

Quoad alia, vide *verb.* Regulares, et *verb.* Ordines religiosi.

MONASTERIUM (V, 941).

Monasterii etymologia, synonyma, et varia forma. Vide *verb.* Monasterium, *num.* 1 ad 3.

In quibusdam monasteriis psalmodia perennis vigeat, *num.* 4.

Monasteria episcopis suberant, et quando ab eorum jurisdictione exempta, *num.* 5, 6.

Bonorum monasterialium partitio inter abbatem et monachos quo tempore inducta, *num.* 7.

Quæ fuerit monasteriorum conditio, antequam in unum corpus redigerentur, *num.* 8.

Capitulorum generalium origo, *num.* 9.

Cætera quoad monasteria quære ad *verb.* Conventus, Regulares.

MONETA, MONETARIUS (V, 943).

Moneta unde dicta. Vide *verb.* Moneta, Monetarius, *num.* 1.

Denarius, nummus, pecunia unde dicantur, et an confundantur cum moneta, *num.* 2, 3 et 4.

Monetæ valor duplex assignatur, et explicatur, *num.* 5.

Ad justitiæ causæ monetæ tria requiruntur et assignantur, *num.* 6.

Monetas cudere quis possit, vel non, *n.* 7 et 8.

Principes vel magistratus an, et ob quas causas possunt immutare valorem monetarum, *num.* 9 ad 12.

Quando valor monetæ mutatur extrinsece, quomodo fieri debeat solutio, *n.* 13 ad 17.

Quando monetæ species certo numero solvendæ sunt in pactum deductæ, vel quando conventa est certa species monetarum, aut quantitas pecuniaria in obligationem deducitur nulla facta designatione speciei, quomodo in his casibus solutio fieri debeat, *n.* 18 ad 21.

Quid quando valor extrinsecus monetarum crescit in manu depositarii, tale augmentum ad quem spectet, *n.* 22.

Moneta pluris materiæ, quomodo mutari possit cum alia materiæ inferioris, *n.* 23.

Qui scientia privata sciunt monetam esse mi-

nuendam vel prohibendam, an possint ipsam expendere juxta præsentem valorem, *n.* 24 ad 26.

Quid de illis, qui monetam falsam scienter, vel ignoranter expendunt, *n.* 27.

Monetam falsam fabricantes, radentes, vel mii-nuentes veram, quibus pœnis subjiciantur, *n.* 28.

Monetas, aureas, vel argenteas tondentes, adulteratas scienter detinentes, quibus pœnis plectendi in ecclesiastico statu, et ad quem spectet harum causarum cognitio, *n.* 29 ad 32.

Monetarii gaudent immunitate ecclesiastica. Attendenda tamen est circa id novissima dispositio Benedicti XIII, quæ adducitur, *n.* 33 et 34.

Alia ad rem, *n.* 35 ad 50.

Quinam nocere debeat, creditorine an debitori mutatio monetæ inter diem contracti debiti ac solutionis, præsertim in mutuo, *n.* 52 et seqq.

MONIALES (V, 953).

QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT PUELLARUM EDUCATIONEM, NOVITIATUM ET PROFESSIONEM.

Puellæ educationis gratia recipi possunt in monasteriis monialium, et ad eas sic recipiendas requiruntur decem conditiones, in quibus assignandis ac explicandis plura ad rem obiter afferuntur. Vide *verb.* Moniales, *art.* 1, *n.* 1 ad 29.

Ad decem illas conditiones adde aliam, quæ adducitur, *n.* 11 et 12.

Quid si educanda velit matrimonium contrahere; et an sit validum ab ipso contractum ad crates monasterii coram parochio et testibus, etiamsi parochus sit alio prætextu vocatus, *n.* 30 ad 36.

Reprehenditur auctor, *n.* 36, *n.* 154 et 155.

Quales educandæ dimitti debeant a monasteriis, et quando, *n.* 37 ad 41.

Puellæ, quæ compleverunt annum vicesimum quintum an, ob quas causas, et de cujus licentia recipi possint educandæ in monasteriis monialium, *n.* 42 ad 45.

Mulieres nuptæ, viduæ aut famulæ, in quibus casibus, et de cujus licentia recipi, tolerari, ac introduci possint in monasteriis monialium, *n.* 46 ad 51.

Puella, vel vidua temere ingrediens ad suscipiendum habitum, et abbatissa recipiens in quas pœnas incidant, *n.* 52.

Cogentes puellas ad ingressum monasterii quomodo peccent, et quas censuras incurrant, *n.* 53, 54, 55.

Ordinationes ab ordinario directæ, vel ab ipso factæ pro monasteriis an servari debeant etiam in monasteriis subjectis regularibus, *n.* 56, 57 et 58.

Puellæ manentes in monasteriis exemptis an sint episcopo subjectæ, *n.* 59, et *n.* 143 ad 150, ubi exponuntur ea quæ ab affirmativo responso consequuntur.

Tales puellæ non gaudent privilegio fori, *n.* 151 ad 153.

Quid si aliqua educanda ægrotet, et velit testari, aut in monasterio exempto moriatur nulla electa sepultura, *n.* 60 ad 63, et *n.* 125 ad 128.

Innuitur quid sit agendum antequam puella ad habitum religionis recipiatur, *n.* 64 ad 75.

Quoad matrimonium puellarum educandarum, vide *verb.* Matrimonium.

Novitiæ omnes degere debent sub cura et regimine magistræ in habitatione particulari, *n.* 76.

Alia plura quoad novitias, *n.* 77 ad 100.

Cavendum esse monetur ab auctore, *n.* 84, et *n.* 156 et 157.

Professio monialium in cujus manu fieri debeat, *n.* 101, 102 et 103.

Episcopo, vel alio superiore jubente recipi novitiam ad professionem, an admitti debeat, contradicente majori parte monialium; et an moniales cogi possint ad repulsionis causam exprimentam:

et quidsi absque justa causa novitiam rejiciant. Vide *verb.* Moniales, *n.* 104 ad 109.

Abbatissa ante quot dies teneatur episcopum certiorare de aliqua emittenda professione, *n.* 110 et 111.

Cætera de professione monialium, Vide *verb.* Professio regularis.

Quid de secunda, tertia, et quarta sorore in eodem monasterio, ac de moniali supranumeraria, *n.* 112 ad 119.

Cogentes quocumque modo virgines, vel alias mulieres ingredi monasterium, vel impediendes ne ingrediantur, quas censuras incurrant, *n.* 120 ad 125.

Alia. Vide *art. seq.* et *verb.* Novitius, Novitia, Professio.

MONIALES QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT EARUM NUMERUM, DOTE, PECULIUM, ET LIVELLUM.

Monialium numerus quomodo, et a quo præfigendus in monasteriis tam exemptis, quam non exemptis, et qualis numerus esse debeat. Vide *verb.* Moniales, *art.* 2, *n.* 1 ad 7.

De numero monialium ex dispositione *cap.* Periculoso, § *Sane De stat. regul.* in 6, et num capituli sit derogatum, ut sentit auctor, *n.* 5. Vide *n.* 100 ad 104.

In præfixione numeri quomodo distinguere debeant moniales, et numerus conversarum quomodo calculandus, *num.* 8 et 9.

Quales redditus requirantur, et inter ipsos an sint computanda lucra monialium, et quid ubi exitus major est introitu, *n.* 10, 11 et 12.

Adest prohibitio vestiendi ubi non est numerus præfixus, et de cujus licentia numerus augeri possit, *n.* 15 et 14.

Monialis supranumeraria de cujus licentia admitti possit, et an semper remaneat talis, *n.* 15 et 16.

Loca monialium intra numerum decedentium an concedi, vel promitti possint, *n.* 17.

Moniales an admitti possint absque dote, *n.* 18, 105 et 106.

Dotales elemosynæ quomodo, et quibus solvi debeant, et quid de dotis deposito, et depositario, *n.* 19 ad 24.

Professio an differri possit, si monasterium adhuc dotem non receperit, *n.* 25.

Regulares an possint aliquid circa dotem dispo- nere, *n.* 26.

Quantitas dotis pro monialibus, sive numerariis, sive supranumerariis assignatur. Et quomodo expendenda vel investienda, et pœnæ statutæ contra eam consumentes, *n.* 27 ad 44.

Confirmatur sententia auctoris, *n.* 32, 407 et 108.

In dotibus recipiendis an fieri possit differentia inter terrioris et advenas, etc., *n.* 45.

Tertia soror an solvere debeat dotem triplicatam, *n.* 46 ad 49.

Quid circa dotem de moniali translata ad aliud monasterium, *n.* 50 et 51.

An possit monialis admitti cum dote majori, quam quæ taxata est, hac tamen lege, ut ad omnia consueta monasterii officia haud teneatur, *n.* 100 ad 111.

Moniales an possint aliquid ultra dotem etiam per pactum recipere vel pro sacristia, vel pro se ipsis absque incursu simoniæ, et ad rem affertur edictum Clementis XI, et ad quid circa ipsum et novissimam dispositionem Benedicti XIV, teneantur episcopi ac superiores regulares, *n.* 52 ad 62.

Ad propositum affertur dispositio Clementis XIII, *num.* 112.

Episcopus et superior regularis an possint munera accipere occasione vestitionis, professionis monialium, vel electionis abbatissæ, et hujusmodi, *n.* 63 ad 64.

Monialis in particulari an possit habere pecu-

lium, et quomodo ad rem procedendum, ubi non adest vita communis, *n.* 65 ad 69.

Quomodo partitæ capsæ communis debeant inscribi, *n.* 70.

Ut moniales licite possint retinere, et expendere livella ubi non adest vita communis, concurrere debent quinque conditiones, quæ assignantur, *num.* 71.

Moniales ac regulares quid disponere possint, vel non, de livellis, eorumque fructibus, *n.* 72 ad 79.

Reprehenditur auctor, *n.* 75 et seqq., 108.

De livellis item quæritur, an possint ea assignari vel relinquere ea conditione, ut nihil requiratur monasterio, *n.* 109.

Sub quibus conditionibus sacra congregatio so- leat concedere monialibus et regularibus facultatem habendi livella, seu vitalitia, *n.* 80, 81 et 82.

Moniales ac regulares an possint in particulari habere legata, *n.* 83 ad 88.

Livella monialium administrari non possunt a seipsis, *n.* 89.

Monialis ac regularis transiens ad aliud monaste- rium defert secum livellum, *n.* 90.

Moniales an, et quomodo pecuniam ex suo livello, et aliunde quæsitam possint ludo exponere. Vide *verb.* Ludus, *n.* 9 ad 12.

Alia de livellis, et annuis redditibus, *n.* 92.

An livella cessent acceptata in monasterio vita communis, 110.

An livella gaudeant privilegio dotis, *n.* 111.

Episcopus, et quilibet alius prælatus, et officialis seu deputatus nihil acciperè possunt pro ingressu et professione monialium, pro approbatione depositi dotis, pro licentia, et hujusmodi, *n.* 93, 94.

MONIALES QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT CLAUSURAM.

Clausura a quo indicta fuerit sub præcepto et quæ moniales ad ipsam teneantur. Vide *verb.* Mo- niales, *art.* 3, *n.* 1 ad 6.

Moniales egredientes a clausura, et episcopi li- centiam eis concedentes, et alie personæ ipsas comi- tantes, etc., quas censuras incurrant, *num.* 7, 8 et 9.

Monialis violat clausuram pluribus modis, qui assignantur, *num.* 10 ad 18.

Ab excommunicatione violatæ clausuræ quis pos- sit absolvere, vel non, quod pariter de regularibus est intelligendum, *n.* 19 ad 25.

Assignantur, et explicantur plures casus, in quibus moniales licite possunt egredi et monasterio absque incursu pœnarum, *n.* 26, 27 et 28.

Aliquo ex dictis casibus occurrente, an, et cujus licentia requiratur, ut licite moniales exire possint, *n.* 29 ad 32.

Abbatissa an cum licentia solius episcopi, vel superioris regularis, si sit ei subjecta, possit exire de monasterio ad præstandum principi sæculari domino feudi fidelitatis juramentum, quando id fieri nequeat per procuratorem, *n.* 33.

Moniales an, et de cujus licentia se transferre possint de uno in aliud monasterium, occasione illud gubernandi, fundandi, etc., *n.* 34 et 35.

Quid de monialibus cum debita licentia egressis, et negligentibus ad earum monasterium iterum se recipere, *n.* 36 et 37.

Quid si monialis egressa ad curandum infirmi- tatem intra domum privatam, huc illicque vagetur extra ipsam, vel si egressa ad fundandum monaste- rium aut quid simile, deviet ea occasione a recto itinere, *n.* 38 et 39.

An monialis legitime egressa transiens per locum ubi adest monasterium, possit ingredi, et ibi hospi- tio recipi, *n.* 40 et 41.

Ingressus in monasterio absque debita facultate prohibetur a pluribus summorum pontificum consti- tutionibus, quæ assignantur, et quas censuras in-

currant contravenientes et a quibus absolvi possint vel non. Vide *verb.* Moniales, n. 42 ad 52, et *supra* n. 19 ad 25.

Assignatur qui absque incursu excommunicationis ingredi possint monasteria, vel non, n. 53 ad 55. Et *novissimam dispositionem Benedicti XIV aliam infra* num. 98.

Mulieres habentes licentiam a sede apostolica ingredi non possunt absque consensu monialium, n. 56 et 57.

Pueri et puellae cuiuscunque sint ætatis introduci nequeunt in monasterio. Et in quas censuras incurrant moniales, vel aliae personae introducentes, n. 58 et 59.

Cardinales, episcopi, legati, vicelegati, inquisitores, magistratus an, et quando ingredi possint monasteria, num. 60 ad 65.

Praelati omnes sæculares, quando in casibus necessariis ingrediuntur monasteria monialium, quot et quales personas secum ducere possint, n. 66 ad 72.

Praelati regulares in quibus casibus ingredi possint monasteria monialium, sibi subjectarum, et quas secum ducere possint, n. 73 ad 78.

Confessarii quomodo, et quando possint ingredi clausuram. Vide *infra* art. 5, n. 50.

Medici et chirurgi quando, et quomodo ingredi possint clausuram. Vide *verb.* Medicus, n. 43 ad 48.

Factores, syndici alique operarii ad servitium monialium necessarii quando, et de cuius licentia ingredi possint clausuram, et quid de illis qui ingrediuntur deferentes aliquid sub prætextu inserviendi monasterio, et de illis qui ingrediuntur sine licentia ad extinguendum incendium, vel quod simile, n. 81 ad 84.

Ad quem spectet concedere licentiam ingrediendi monasteria, sive regularibus subjecta, sive non, num. 85 ad 95.

Episcopus quid possit, vel non, circa clausuram monialium regularibus subjectarum, num. 94 et 95.

Afferuntur ad rem *novissimæ resolutiones sacræ congregationis Concilii*, num. 96 et 97.

Alia. Vide *verb.* Visitatio, n. 10.

Super clausura monialium attendenda est *novissima dispositio Benedicti XV*, quæ affertur, n. 98.

Monialium et monachorum cohabitatio apud Maronitas usu recepta prohibetur a *Benedicto XIV*, art. 6, num. 75.

Moniales Portugaliæ et Algarbiæ ad claustra revocantur ab eodem pontifice, num. 100.

Moniales ordinis Sancti Spiritus in Hispania et Polonia, subjiciuntur locorum ordinariis, num. 101.

Moniales Græco-Meschiæ Regulam Sancti Basilii sequi debent, et cætera quoad has moniales disposita a *Benedicto XIV* vide num. 102 et seqq.

Historiam ecclesiasticæ disciplinæ circa monialium clausuram recte dispositam, num. 115 et seqq.

MONIALES QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT ACCESSUM AD EARUM MONASTERIA, ET LOCUTIONEM CUM EIS.

Accessus ad monasteria monialium quibus sit prohibitus, et quomodo sumi debeat, sub quibus censuris prohiberi possit ab ordinariis, et accedentes quomodo peccent. Vide *verb.* Moniales, art. 4, num. 1 ad 7.

Monialium parentes an, et quando possint eas alloqui, num. 8 ad 11.

Regulares an, et de cuius licentia possint moniales alloqui, sine licentia alloquentes quomodo peccent, in quas censuras incidant, et afferuntur ad id varia decreta, num. 12 ad 19.

Regulares missi ad crates monialium pro munere prædicationis obediendo, quid si ad eas alloquendas accedant post concionem, num. 20 et 21.

Quid de superioribus regularibus, confessariis monialium, ac de vicario conventus, num. 22 ad 26, et 60 ad 66.

Sub decretis quibus prohibetur regularibus accessus ad moniales comprehenduntur etiam equites Melitenses, num. 27 et 28.

Episcopus quas censuras, et pœnas possit imponere contra alloquentes moniales tam regulares quam alios clericos, n. 29 et 50.

Decreta interdientia allocutionem cum monialibus comprehendunt etiam abbatissam, num. 31.

Subcollectores accedentes ad moniales sine legitima licentia incurrunt easdem pœnas, n. 32.

Quid de iudiciis, episcopis extra suam diocœsim, canonicis cathedralis, peregrinis, pauperibus, famulis, magistris, Hebraeis, moniales alloquentibus sine debita licentia, num. 33 ad 40.

Moniales regularibus subjectæ quid si alloquantur cum regularibus ejusdem ordinis, num. 41.

Regulares inventi alloquentes moniales absque debita facultate possunt ab episcopo pœna carceris puniri, num. 42.

Loquens cum moniali de domo propinqua, aut via publica prope monasterium vel per nutus, et signa, vel per interpositam personam, vel qui tantum audit, et non respondet, aut literas scribit, aut loquitur cum novitiis, vel educandis, an incurrat censuras, num. 43 ad 49.

Quis possit licentiam concedere pro alloquendis monialibus sive exemptis, sive non, Vide *art. anteq.* n. 85 ad 88.

In prædicta licentia exsequenda, aut concedenda, quid sit servandum, n. 51 ad 54.

Edicta prohibentia accessum ad moniales a quo sint publicanda, num. 55.

Regulares pro alloquendis monialibus indigent licentia ordinarii et superioris regularis, num. 56.

Quid si confessarii regulares, vel superiores aut visitatores alloquantur moniales extra præcisam officii sui necessitatem, n. 57.

Licentia pro uno concessa non extenditur ad alium, n. 58 et 59.

An episcopus, vel alter superior ordinarius concedere valeat regularibus quibuscunque, etiam non conjunctis in primo et secundo gradu, licentiam alloquendi moniales, n. 67 ad 70.

An pœnæ statuta contra regulares alloquentes moniales sine licentia ordinarii locum sibi vindicent, si regulares, sine licentia ordinarii novitias, educandas, et inservientes, quæ in monasteriis cum monialibus degunt, alloquantur, n. 71 et 72.

An ordinarius regulares alloquentes moniales punire possit aliis pœnis præter illas contentas in decretis sacrarum congregationum, n. 73 et 74.

Clausuræ nomine quid intelligatur; quando et a quibus violari censeatur; quibus illam ingredi liceat; quid circa eandem valeat consuetudo, explanatur et variis confirmatur decretis, art. 4.

MONIALES QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT EARUM CONFESSARIOS.

Vide *verb.* Confessarius, art. 4.

MONIALES QUOAD VARIA MISCELLANEA IPSAS CONCERNENTIA.

Moniales, etiam Clarissæ, tenentur publice in choro, vel privatim officium divinum recitare. Vide *verb.* Moniales, art. 6, n. 1, 2 et 5.

Moniales choristæ an possint, propter imperitiam, officium sororum laicarum recitare, n. 4 et 5.

Moniales recitando *Confiteor* nihil mutare possunt, n. 6.

Moniales Clarissæ, et tertii ordinis quo Breviario uti possint, n. 7.

Indulgentiæ fratribus concessæ, eorumque ecclesiis extenduntur etiam ad moniales. Vide *verb.* Moniales, art. 6, n. 8.

Moniales intra quod tempus teneantur confiteri, et Eucharistiam sumere? et quibus permitti possit communio quotidiana, n. 9 ad 12.

Moniales nequeunt se inscribi facere in societatis Rosarii, Chordæ, etc., n. 15.

Episcopus potest prohibere regularibus ne missas celebrent in ecclesiis monialium, n. 14.

Regulares an possint inservire pro capellanis in dictis ecclesiis, n. 15 et 16.

Episcopus potest prohibere presbyteris sæcularibus ne celebrent in ecclesiis monialium regularibus subjectarum, n. 17.

Capellanus sufficit quod approbetur a superiore monasterii, n. 18.

In ecclesiis monialium an, et de cuius licentia sepeliri possint cadavera sæcularium et in casu ad quem spectet officium funeris, n. 19 ad 22.

Moniales an sepeliri possint in ecclesia exteriori, n. 23 ad 26.

Moniales nequeunt habere prospectum, nec crates correspondentes in Ecclesia presbyterorum sæcularium vel regularium, n. 27.

Moniales nequeunt uti confessionario pro locutorio, n. 28.

Alia de fenestella communionis, ac de collocatoriis, n. 29 ad 40.

Monialium famuli et famulæ a quibus teneantur sacramenta recipere, n. 41.

Monialis professio est irrita, si postea fiat hermaphrodita, n. 42.

Quid circa fenestras prospectum habentes in clausuram monialium, num. 43 et 44.

Alia de monialium fenestris ac cellis, n. 45 ad 56.

Moniales non debent dormire associatæ, n. 57.

Moniales uti nequeunt habitu virili, n. 58.

Monialibus non committitur clavis custodiae sanctissimi Sacramenti, nec reliquiarum, num. 59 et 60.

Monialibus an prohiberi possit dies festus titularis, aut musica in earum ecclesiis, num. 61, 62 et 63.

Moniales in communi comedere, et laborare debent, nec possunt exteris cibis parare, aut esculenta vendere, num. 64 et 65.

Moniales completo officio possunt recitare aliquem psalmum, orationem, vel collectam, n. 66.

Alia, num. 67 ad 72.

MONITORIUM (V, 1125).

Monitorium quid sit, quis possit, vel non, ipsum concedere? et in quibus locis. Vide *verb.* Monitorium, num. 1 ad 10.

An praelati vere et proprie nullius diocœsis concedere valeant monitorium, num. 1 ad 5.

Monitoria pro revelandis rebus occultis quando, quibus personis, pro quibus rebus, et a quo concedi, ac promulgari possint, vel non, num. 11 ad 25.

Ad num. 12 et 21 *auct.* vide *ibid.* num. 78 ad 85.

Adducitur modus fulminandi excommunicationem monitorii, num. 26.

Monitorii vi an quis teneatur seipsum denuntiare. Et quæ personæ, ac res denuntiari possint, ac debeant, vel non, et quando, num. 27 ad 49.

Detinens mala fide scripturam alienam ad quid teneatur ex vi monitorii, num. 50 et 51.

Detinens bona fide scripturam alienam an teneatur cum suo, vel aliorum damno ex vi monitorii restituere, num. 52 et 53.

Detinens scripturam publicam continentem acta in iudicio producta, et effecta, vel scripturam communem reo, et actori, vel scripturam ad proprium suum jus spectantem, vel spectantem ad jus, et

bona actoris, vel transumptum non authenticum scripturæ ad auctorem spectantis, ad quid teneatur ex vi monitorii, num. 54 ad 60.

Sciens confidentialiter aliquem detinere scripturam alienam an teneatur vi monitorii revelare, n. 61.

Cum quis, ne creditores aliqua sua bona adjudicent, illa vendit in confidentia cuidam amico, re-nuente venditore satisfacere creditoribus, an teneatur talis amicus vi monitorii illa bona revelare, n. 62.

Quid si aliquis tempore publicationis monitorii degat extra territorium episcopi excommunicantis, aut revertatur nondum facta tertia promulgatione, aut discedat jam facta prima, num. 65, 64 et 65.

Quid si reus delicti discedat ante monitorii promulgationem, num. 66.

Superiores regulares an possint suos subditos per monitorium citare, num. 67.

Regulares an teneantur ex vi monitorii episcopi revelare, num. 68.

Quid si obligati ad denuntiandum, non denuntient intra terminum præfixum, num. 69 et 70.

Monitorium quando expiret, et censura per ipsum contracta a quo absolvi possit, num. 71 ad 74.

MONOPOLIUM (V, 1143).

Monopolium unde dictum, quid sit, et quot modis committi possit. Vide *verb.* Monopolium, num. 1 ad 7, et num. 14 ad 16.

Mercatores conventionem conspirantes, ut non nisi pretio summo vendant, et non nisi pretio infimo emant, an monopolium committant, et ad quid teneantur, num. 8 et 9.

Princeps et magistratus an licite concedere possint uni, vel pluribus, uti ipsi soli certas merces vendant, num. 10 et 11.

Monopolii pœna quæ sit, num. 17 ad 19. Vide *verb.* Pœna, art. 2, n. 165.

Monopolia super segetibus, leguminibus, olivis, et hujusmodi rigorosis sub pœnis prohibentur, num. 12.

MONTES PIETATIS (V, 1148).

Montes pietatis quid sint; unde originem habuerint; ubi primum, et quorum opera erecti, et an liciti. Vid. *verb.* Montes pietatis, num. 1 ad 7.

In montibus pietatis tres potissimum leges existunt, et assignantur, num. 8.

Montium pietatis erectio quomodo, et quibus conditionibus permittatur a summis pontificibus, num. 9, 10 et 11.

Quid possint, vel non, montis pietatis ministri de ejusdem Montis rebus, ac pecunia disponere, num. 12 ad 16.

Reprehenditur auctor, num. 12, et ad propositum per extensum refertur constitutio *Jamdudum* Benedicti XIII, num. 29, et in nota.

Montium pietatis tres referuntur species, et de illarum justitia disseritur, num. 18 et seqq.

MORGANEGIBA ET MORGENGABA, SIVE MATRIMONIUM AD MORGANATICAM (V, 1165).

Matrimonium sic dictum quid sit, et quo modo regi consueverat. Vid. *hoc verb.*, per totum.

MORIBUNDUS (V, 1165).

Moribundus quæ remedia ad sanitatem facientia respuere possit. Vide *verb.* Moribundus, num. 1 et 2.

Moribundus quando, et a quo confessario absolvi possit, num. 3, 4 et 5.

Improbatur assertio auctoris num. 4, de sacerdote muto, nutu vel scripta forma absolvente, in nota.

Et falsum omnino dicitur quod auctor, num. 5, docet posse laicum quemcunque moribundum absolvere a censuris, in nota.

Moribundo quomodo sit porrigendum viaticum, si adsit periculum vomitus. Vide *verb.* Moribundus, *num.* 6, et *in nota.*

Moribundo puero ad sacram communionem nondum admissio an sit præstandum viaticum, *num.* 7. Sed vide *notata, in nota.*

Quid si moribundus sit communicandus, et desit stola, vel alba, *num.* 8.

Moribundus quo præcepto teneatur viaticum sumere, et quæ formula sit servanda in ipso communicando, *num.* 9 et 10.

Moribundo quoties, et in quibus diebus sit præstandum viaticum in eadem infirmitate, et quid si ob tussim, vel aliam causam nequeat illud sumere, *num.* 11 ad 15, et ad *num.* 11 auctor. vide *notam.*

Pro consecrando viatico dando moribundo an liceat sacerdoti non jejuno celebrare, vel consecrare extra sacrificium, vel consecrare in fermentato, *num.* 16 ad 19.

Moribundus Latinus an possit sumere viaticum a sacerdote Græco, *n.* 20.

Moribundo an sit dandum viaticum sub specie vini, si nequeat sumere sub specie panis, *num.* 21.

Moribundis amentibus, vel phreneticis an, et quando sit præstandum viaticum, *n.* 22 ad 26.

Moribundis quis dare possit viaticum in defectu parochi, *n.* 27.

Reprehenditur auctor, *num.* 26 *in nota.*

Pro consecrando viatico dando regulari infirmo in aliqua domo privata, an possit ab alio regulari erigi ibi altare portatile, et sacrum peragi, *num.* 28, et *in nota.*

Moribundo, etiamsi non petat, an sit ei dandum sacramentum extreme unctionis, *num.* 29.

Moribundus præter confessionem tenetur ad actum contritionis perfectæ, *num.* 30.

Moribundi an possint contrahere matrimonium, *num.* 31.

Moribundus an possit absolvi a sacerdote excommunicato vitando, seu degradato, aut hæretico, *num.* 32 ad 35, *num.* 39 et 40.

Moribundi ex morte naturali deficere solent in detumescencia maris, *num.* 36.

Alia ad rem. Vide *verb.* Eucharistia, Infirmus, Viaticum.

Adducitur novissima ampliata facultas concessa episcopis pro impertienda benedictione papali moribundis. Et affertur modus eam impertiendi, *n.* 38 et 39.

Moribundus quis sit. Viventibus ascribitur, et sanæ mentis reputatur, *num.* 40 ad 44.

De confessione moribundi, et quasnam habeat illa probandi vires contra seipsum, contra tertium, vel hæredes tam in civilibus quam in criminalibus, sive ille fuerit iudex, sive testis, sive proxeneta contractus Simoniaci, late disseritur, *num.* 45 et *seqq.*

Vide cætera *verb.* Mortis articulus, ubi inter alia *num.* 1 est, quod mortis articulus in servis Dei illustris et sanctimoniam conspicuus apparere debet.

MULIER.

Vide *verb.* Femina. Et ad *verb.* Mulier, *num.* 1 et 2.

An propter adulterium mulier dotem amittat. Vide *verb.* Adulterium, *art.* 3, *num.* 30.

MULTÆ.

Multæ, seu pœnæ. Vide *verb.* Episcopus, *art.* 6, *num.* 63, et *verb.* Pœna, *art.* 5, *num.* 50.

MUNDUS (V, 1184).

Mundus unde dictus; quot modis usurpetur in sacra Scriptura, ac apud philosophos et theologos. Vide *verb.* Mundus, *num.* 1, 2 et 3.

Mundus variis illustratur titulis, qui assignantur, *num.* 4.

Mundus quid sit, et an sit unicus, *num.* 5 ad 8.

Mundus quo tempore, et quomodo fuerit creatus, et quid per spatium sex dierum, *num.* 9 ad 23.

Adam et Eva quo tempore, quomodo, ex quo, et in quo loco fuerint producti, *num.* 24 ad 41.

Adam et Eva qua die præceptum violaverint, ac de paradiso expulsi fuerint, *num.* 42 ad 45.

Qualis fuerit arbor, cujus fructus comestio fuit Adamo et Evæ prohibita, *num.* 46 et 47.

Cain et Abel quando, et ubi geniti fuerint, et quæ alia fuerit Evæ proles, *num.* 48 ad 51.

Adam et Eva e paradiso ejecti quam regionem incoluerint, *num.* 52.

Adam ubi fuerit sepultus, *n.* 53, 54 et 55.

Paradisus terrestris unde dictus; quid significet; in qua mundi parte constitutus; quæ ejus longitudo, et latitudo; an adhuc existat, *num.* 56 ad 62.

Mundi ætates quot sint; et ab orbe condito usque ad Christum natum, quot anni effluxerint, *n.* 63 et 64.

Epocha et æra unde dictæ, et quæ sint, *num.* 65.

Epochæ distinguuntur in sacras et profanas, et quæ sint, *num.* 66.

Epochæ distinguuntur in sacras et profanas, et quæ sint, *num.* 66.

Inter epochas sacras præcipua desumitur a nativitate Christi, et alia est vera, et alia vulgaris, et quando utraque incipiat, *num.* 67, 68 et 69.

Epochæ profanæ quæ sint, explicantur, *num.* 70 ad 76.

Mundus in quot partes dividitur, et singulæ partes explicantur, *num.* 77 ad 87.

Mundi quatuor plagæ principales et venti assignantur, *num.* 88 et 89.

Præcipua mundi systemata assignantur, et explicantur, ubi etiam de antipodum existentia, ac terræ, cœlique situatione, *num.* 90 ad 111.

Mundi, seu terræ quantitas explicatur, et quid accidat circa dierum commutationem circumeuntibus totam terram, *num.* 112 ad 116.

Sphæræ nomine quid intelligatur, *num.* 117.

Sphæra potissimum pro artificiali sumitur, et quid sit, et quare sic vocetur. Et quis fuerit ejus inventor, et auctor, *num.* 118 et 119.

Hæc sphæra vocatur armillaris, et quare, *num.* 120.

In hac armillari sphæra decem circuli vulgo præsentantur, sex majores, et quatuor minores, qui assignantur cum suis qualitatibus et differentiis ad invicem, *num.* 121 ad 125.

Polus unde dictus, quid significet, *num.* 124.

Polus alter vocatur arcticus septentrionalis, et alter antarcticus meridionalis; quare sic dicti; et quales sint, *num.* 125 et 126.

In medio horum polorum pendet terræ globus, et quomodo, *num.* 127.

Axis mundi quid, *num.* 128.

Assignantur et explicantur alii majorum circulorum cardines, *num.* 129 et 130.

Primus ex majoribus circulis est horizon, et quid sit, *num.* 131.

Horizon duplex assignatur, et explicatur, *num.* 132.

Meridianus et æquator quid sint, *num.* 133 et 134.

Zodiacus quid sit, quæ ejus signa, quomodo vocentur, quot gradus contineant; et quid sit gradus, et quod minuta contineat, *n.* 135, 136 et 137.

Sol quot gradus percurrat quolibet integro anno, *num.* 258.

Dicta signa Zodiaci peculiaribus figuris imprimuntur, quæ assignantur, *num.* 139.

Hæc duodecim signa dividunt zodiacum in duodecim partes correspondentes duodecim mensibus anni, et dantur versus cum sua explicatione ad sciendum quonam die mensis ingrediatur sol quodlibet signum, *num.* 140.

In medio Zodiaci est dicta linea quædam, quæ vocatur ecliptica, seu orbita solis; quid sit, et quare sic appelletur. Vide *verb.* Mundus, *num.* 141.

Eclipsis solis quando fiat in ipsa ecliptica, et an esse possit universalis, *num.* 142 et 143.

Eclipsis lunæ quando fiat, et an esse possit universalis, *num.* 144 et 145.

Coluri quid sint, unde dicti, quomodo vocentur; *num.* 146, 147 et 148.

Minores circuli sunt ambo tropici, et ambo polares, *num.* 149.

Tropici unde dicti, et cur unus vocetur Tropicus Cancris, et alter Tropicus Capricorni, *num.* 150.

Circuli Polares unde dicti, et cur unus vocetur arcticus, et alter antarcticus, *num.* 151.

Quid de habitantibus sub istis polaribus circulis, *num.* 152.

Dicti quatuor circuli minores dividunt mundum in quinque partes, seu zonas, quæ assignantur, et explicantur, *num.* 153 ad 156.

Ex diversa habitudine æquatoris ad horizontem dividitur sphæra in rectam, obliquam et parallelam, et singulæ explicantur, ubi etiam de habitantibus in ipsis, *num.* 157 ad 164.

Cœlum unde dictum, quid et quod duplex sit, *num.* 165 ad 171.

Astrum quid sit, *num.* 172.

Astra alia sunt fixa, et alia errantia; fixa vocantur stellæ, et errantia appellantur planetæ, et quare, *num.* 173 et 174.

Planetæ a fixis stellis tripliciter distinguuntur, et assignantur quomodo, *num.* 175.

Stellarum fixarum quanta ab astrologis et mathematicis assignetur multitudo, *num.* 176.

Stellæ fixæ distinguuntur ab astrologis et astronomis in sex classes diversæ magnitudinis, et assignantur. His additur septima classis aliarum stellarum exiguarum, inter quas sunt illæ viæ Lactæ. Et hæc via Lactea unde sic dicta, *num.* 177 et 178.

Planetæ quot sint, et quæ eorum magnitudo, *num.* 179, 180 et 181.

Assignatur tempus, quo planetæ, et stellæ fixæ suam complent circulationem, *num.* 182.

Traditur modus discernendi planetas inter se, *num.* 183.

Usque nunc dicta de numero, magnitudine, et motu stellarum, planetarum, de diversitate cœlorum, et ambitu terræ, quomodo credenda, *num.* 184.

Consilium de transeundo a contemplatione mundi astronomica, ad acquisitionem empyrei, ac paradisi beatorum, et ad rem afferuntur varia de mundi contemptu, *num.* 185 ad 190.

Ad uberiorem mundi notitiam afferuntur quæ de mundo muliebri in scriptura, et de iure habentur, *num.* 191.

Mundus muliebri quis dicatur, et unde nomen desumat, *num.* 192.

Mundi muliebri nomine, et mundo muliebri legato quæ contineantur, et quæ non, *num.* 193 et 194.

Ad complementum additur, quod mundus regitur auctoritate pontificia et regali potestate, *num.* 195.

Roma an posita sit in medio mundi, *n.* 196.

Ad tyronum eruditionem subnectuntur hic nomina cum sua significatione præcipuarum partium mathematicæ, seu mathesis; cujus primogenitæ sunt tres, nempe arithmetica, geometrica, et statica, et singulæ explicantur quoad earum partes, *n.* 197 ad 201.

Primis mathematicis succedunt secundæ, nempe cosmographia et mechanica, optica, et musica, et explicantur quoad singulas partes cum suis divisionibus, *num.* 202 ad 210.

Secundis mathematicis succedunt tertiæ, quæ

sunt chronologia, gnomonia, architectura, navigatoria, et ars militaris; et istæ quoad singulas quoque earum partes explicantur, *num.* 211 ad 216.

Innumeris scaterere dicitur erroribus auctor in hoc *art.* et singulariter reprehenditur in his quæ de paradiso terrestri, *num.* 56 ad 62, habet; item in eo quod de Henoc asserit, *num.* 62, quod habet de nativitate Domini, *num.* 69, de mundi systematibus, *n.* 90 ad 104, et de rotunditate terræ, *num.* 105, *num.* 217 ad 222.

MUNERA.

Munera, seu dona. Vide *verb.* Xenia.

MUSICA, MUSICUS (V, 1260).

Musica quid sit. Vide Mundus, *num.* 202, 209 et 210.

Musica dividitur in vocalem et instrumentalem. Vocalis continet melopeam, rhythmicam, et poeticam; instrumentalis continet encordicam, pneumaticam et erusticam, *num.* 209.

Musica in ecclesiis est de jure permissa, quid possit circa ipsam episcopus prohibere, vel non. Vide *verb.* Musica, *num.* 1 ad 5.

Musica an liceat in officio Quadragesimæ, *n.* 6 et 7, et *verb.* Resolutiones sacrarum congregationum.

Alia quoad moniales circa musicam et plura circa musicos ipsos, *num.* 8 ad 18.

Organorum usus quando inceperit in ecclesiis; et an pulsari possint in missis defunctorum, *n.* 19 ad 21 et *verb.* Missa, *art.* 14, *num.* 32.

Pro complemento afferuntur quædam ex sapienti Tostato, *num.* 22.

Musici instrumenti sonatores Christiani prohibentur inservire in infidelium solemnitatibus, *num.* 23.

Cantus musicus an in usu in omnibus ecclesiis fuerit, *num.* 24 et 25.

Concilium Tridentinum musicam prohibere proposuit, *num.* 26.

Plures Romani Pontifices musicæ periti fuerunt, *num.* 27.

Musica instrumenta in Veteri Testamento adhibebantur, et nunc in Ecclesia permittuntur, *num.* 28 et 29.

Musica in ecclesiis improbatore tempore majoris hebdomadæ, *num.* 30.

Quoad alia, Vid. *verb.* Cantiones.

MUTUS.

Mutus potest contrahere matrimonium. Vide *verb.* Matrimonium, *art.* 1, *num.* 26.

MUTUUM (V, 1265).

Mutuum unde dictum, quid sit, et qui mutuum dare, vel accipere possint. Vide *verb.* Mutuum, *num.* 1 ad 3.

Civitas, Ecclesia, aliaque loca pia an teneantur ad restituendum, vel solvendum mutuum, quod eorum rectores vel administratores acceperunt, *num.* 4 et *num.* 59 et *seqq.*

Filii, vel filiæ familias, si absque parentum consensu pecuniam mutuo acceperint, neque ipsi, neque eorum parentes tenentur ad mutui restitutionem exceptis aliquibus casibus, qui assignantur, *a num.* 5 ad 19.

Sed vide ad *num.* 18 auctor, *n.* 68.

Pupillus si mutuum accipiat, an, et quando teneatur ad restitutionem, *num.* 20.

Emendatur auctoris sententia, qua asserit mutuari indigentibus esse consilium, *in not.* ad *num.* 56.

Mutuans non potest aliquid ex mutuo exigere, et si exigat, usuram committit, et assignantur aliqui casus, in quibus mutuans potest usuram committere, *num.* 21 ad 32, et *in nota* ad *num.* 36.